

אויצרות

גליון שפועי מאיצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

התחדשות

'מקושרים' - כ-ו-ל-ם רואים אותך!

התרגשות רבה לקראת ההפקה החדשנית של מדרוך הטלפון 'מקושרים' לחסידי ברסלב בארץ ובעולם.

לאחר שבמשך חודשי החורף נאספו ועודכנו פרטים בעמל רב מכל גבאי בתי הכנסת ברחבי הארץ, ולאחר שבהודשיים האחרונים נערכו הגרלות ענק לכל המעדכנים על כרטיס מיסה לאומן ועוד עשרות פרטים יקרי ערך.

לא אומרים די

בשבועות אלה יושב צוות של חמשה עשר טלפנים שמתקשרים לכל חסיד ברסלב, כדי לעדכן את פרטיו במדרוך.

עליכם רק לענות לטלפון ולעדכן כמה שיותר קרובי משפחה וחברים, ואת על מנת שמדרוך הטלפון אכן יהיה שימושי ותועלת לכולל חסידו ברסלב. כמו כן נשמח לקבל רעיונות, הערות והארות.

בעל מקצוע או בית עסק מאנ"ש? מוגיע לך הנחה מיוחדת!

בברכת רבינו: "רק תחויקו עצמכם ביהוד"
מערכת 'מקושרים':

טלפון: 072-2612000; פקס: 072-2449893;
מייל: hmadricht@gmail.com

מידה מופלאה ושמה עקשנות

הילד חוזר מבית רבו כאשר בידו פתק מעוטר. הוא נבחר להיות 'מציין השבוע'...

ההורים מתמוגגים מנחת, תולים את הפתק שעליו מתנוסס שם בנם. הם מתפארים בהישג.

האח הקטן יותר מוגיע כדרכו עם פתק חיזור, בו נאמר כי הוא מנסה להתאמץ... אך למרבה הצער, הציון בשולי הדף גורם לחורים להסמיק.

מסכן הילד, על אף כל מאמציו, הוא לא מצליח לעבור את הציון המזינימלי. הוא אומנם מתגבר כל פעם וממשיך ללמוד על אף הכל, אך תוצאות מרגינות - אין.

לא, הוריו לעולם לא יתלו פתק כזה על המקרר; זה לא מוסיף להם כבוד, בלשון המעטה.

באיזו תפילה או מצווה שלנו מתפארים בשמיים? איזו עבודה בעבודת השם מעוררת כבוד שם למעלה?

לכאורה - מה השאלה?! התפילה הזכה, זו שמשתפכת מאליה, שנאמרת בעיניים דומעות ובלב הומה; כזו שמתפללים אותה בעת 'עלייה', כאשר הלב והנפש מרומומים שפחה מעל כל הקטנוניות הגשמיות, ובעיקר, בעת שנדמה לנו שאנו מעט קרובים אל הטוב; כשעברה תקופה מסוימת בה עמדנו בהצלחה בנסיונות ולא טעמנו טעם נעילה - אז, נראה לנו, מתייחסים בשמיים בכבוד רב לתורה, לתפילה ולמצוות שלנו... בוודאי מכריזים שם לפמליא של מעלה: "הזו, הזו"...

לא כן התפילות המרוסקות שלנו, שמגיעות אחרי נפילות איזמות; התפילות שאין בהן טעם וריח; שנאמרות כיבושת ובחוסר התלהבות; הן יוצאות מפיו של אדם מגואל במעשים שפלים, ונראה שיהן לא מועילות הרבה, היות וכבר שנים רבות שהן לא נענות. תפילות שכאלו, לטעמנו, מושלכות למעלה אל המוקד; אין מי שיביט עליהן, ולבטח אין מי שיתפאר בהם...

אך "לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאום ה' כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממוחשבותיכם" (ישעיהו נה) - - -

וכן מעיד רבי נתן, שידע הרבה יותר מדבר או שניים מהנעשה בשמיים:

"ה' יתברך מתפאר מאד בהענות והעקשנות של איש הישראלי שמפלים אותו בכל פעם - והוא מתחזק בכל עת, והוא עקשן גדול ואינו מניח להפיל עצמו בשום אופן. וזה עיקר התפארותו יתברך!"

כן, דוקא אותן תפילות שאנו כה מזלזלים בחשיבותן; התפילות השחוקות וחסרות הטעם והריח, שבאות אחרי הרבה כישלונות ולא נראה שהן מביאות למשהו טוב - הן הן התפילות שמתפאר בהן השם יתברך.

אם האדם מתעקש ולא מפסיק מלהפציר בה' שיקרב אותו אליו ואל תורתו הקדושה - הן התפילות היקרות ביותר למעלה.

זאת כדבריו הנפלאים של רבי נתן במקום אחר (שם, תפילין ה): "צריך להיות עקשן גדול בזה מאד מאד, בתפילה והתבודדות כל ימיו, שזה העיקר. ואף על פי שנדמה לו שדבריו אינם מועילים כלל, וזה ימים ושנים שעוסק בזה - ועדיין לא פעל כלל. אף על פי כן, צריך להיות עקשן בזה, כמו העקשן ממש שעושה הדבר בלי שום טעם, כן צריכין עקשנות גדול מאד בכל עבודת השם, בכל עובדא ועצה, ובפרט בתפילה ותחנונים - אף על פי שתהיה בדרך עיקש ופתלתול, כמה פעמים, בלי טעם וריח. כי לא בזה ולא שקץ ענות עניי - אף על פי שראוי לבזותו ולשקצו. וכמה וכמה יקרה תפילה זו בעיני השם יתברך - יותר מכל התפילות שבעולם!"

דוקא תכונה זו של עקשנות חסרת

טעם, היא שרוממה את עם ישראל

לזכות לקבלת התורה; וכך מפרש רבי

נתן את דברי חז"ל "מפני מה ניתנה

תורה לישראל? מפני שהן עיון"

דוקא תכונה זו של עקשנות חסרת טעם, היא שרוממה את עם ישראל לזכות לקבלת התורה; וכך מפרש רבי נתן את

דברי חז"ל (ביצה כה): "מפני מה ניתנה תורה לישראל? מפני שהן עיון";

עיון זו העזות והעקשנות של ישראל, שהם עזים וחזקים בעבודתם. ועיקר ההתפארות של השם בעמו היא העזות והעקשנות שלהם.

בפרשתנו אנו קוראים על מעשה המנורה.

המנורה היוותה עדות לכל באי עולם שהשכינה שרויה בישראל (מנחות פו ע"ב), ומשום כך היא היתה מצוירת בציצים ובפרחים נפלאים וכל כולה היה פאר והדר.

שכן היא היתה ביטוי לעוצם האהבה שה' יתברך אוהב את עמו ולעובדה המרגינה שהוא מתפאר בהם. כל ציור ופרח מהווה רמז לגוון אחר של התפארות שהוא מתפאר עם כל אחד מאתנו.

הכתוב מלמד אותנו: "וזה מעשה המנורה מקשה והב עד ירכה עד פרחה מקשה היא". "מקשה זה רמז לאותה עקשנות בשעת קושי.

ללמדך, שכל הכבוד שה' מקבל מאתנו, הוא רק מן העקשנות שנראית לעינינו אולי חסרת טעם, אך דוקא היא המעוררת כבוד גדול כל כך למעלה.

(עפ"י ליקוטי הלכות ברכת המזון ד)

חוקי. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	סיון	ה"א	ה"ב	ה"א	מנחות
א	ט	ע:	קפה	תסה תסו	צד
ב	י	עא.	קפו	תסה תסה	צה
ג	יא	עא:	קפו	תסה תע	צו
ד	יב	עב.	קפח	תעא תעב	צז
ה	יג	עב:	קפט	תעג תעד	צח
ו	יד	עג.	קצ	תעה תעו	צט
ז	טו	עג:	קצא	תעז תעח	ק

יום של הפצה

יוג בסיון
להצלחת ר' אליהו בן גלינה
טו בסיון
לעני"ג הר"ר אברהם חיים בן חורשיד לבנה ז"ל

יו"ל ע"י 'אוצרות ברסלב'
ת.ד. 50617 בית שמש

טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
בארה"ב 1718-8552121
מוקד הישועות 1800-255-522

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע עם בדוא"ל
braslav@actom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסת: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

תפילה במקום נדר

להתרחק בדרך כלל מנדרים ומניירות, ושבעת קבלה טובה יש להוסיף "בלי נדר".

האם בכך נסתם הגולל על פרשת נדרים לגבינו?

רבי נתן בליקוטי הלכות מצא עבורינו תחליף לנדרים, שמוצא אחד כוחו ופה לסייע לאדם לשמר את ההתעוררות שלו ולהתמיד בהחלטות; ומצד אחר אין בו הסכנה של "פן אכשל ונלכדתי בעוון נדרים" (מתוך נוסח הרתת נדרים).

התחליף הוא – תפילה ותחנונים.

אתה נבון ותוהה אם החלטותיך יעמדו במבחן הזמן? יש עצה! שפוך את לבך לפני השי"ת. הוא מחכה לך. הוא קשוב אליך, ומקבל את בקשותיך.

אם הבקשות החומריות לא תמיד מתמלאות, הרי בקשות על רוחניות, אנחנו מובטחים שהן תתמלאנה. וכה כתב רבי יהודה החסיד: "אם שואל אדם דבר שהוא שבח לבוראו, כגון על לימוד תורה או דבר אחר מחפצי שמים, ושופך את נפשו עליו – הקב"ה שומע תפלתו, אף על פי שאין בידו מעשים טובים" (ספר חסידים קלא).

התפילה מסייעת אפוא לעמוד בקבלות. אך בניגוד לנדר, היא איננה מחריפה את עונשו של העובר עליה; אדרבה, כעת ידונו אותו בשמים לכף זכות, שהרי הוא כל כך רצה והשתדל; הוא אפילו ביקש והתחנן!

ולהטרה, כיצד לשמר את הרצונות הטובים לאורך זמן; אך יזכה שכל ההתנהלות שלו תהיה בהתאם למסקנות הנפלאות שהגיע אליהן בעקבות חשבון נפש מעמיק או התעלות רוחנית. שהרי טבעם של הרצונות – להחלש, של ההתלהבות – להתקרר, ושל הבהירות – להטשטש.

כאן מגיע הנדר. הוא דואג שכל המסקנות לא יאראו על הנייר; הוא פשוט מכריח את הנודר לעמוד בהן ללא פשרות. כך שהנדר יכול לשמש כמכשיר נפלא להתקדמות עקבית בעבודת השם, כדברי חכמינו:

"נדרים סייג לפרישות" (אבות ג).

ברם אליה וקוץ בה, מכשיר רב עוצמה זה עלול להפוך לרועץ בעת שימוש בלתי נכון. כאשר אדם מקבל על עצמו החלטות שאיננו מסוגל לעמוד בהן – הוא עלול לעבור עליהן ולהכשל גם באיסור החמור של אי עמידה בהחייביותו, וכלשון הפסוק שכבר הזכרנו: טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלים.

וגרוע מכך, אנחנו מוצאים במקורות שהמון העם היו נוהגים לנדור גם שלא למטרות טובות, אלא סתם מתוך כעס, מחאה או אפילו מתוך שנאה ואיבה, תוך כדי סילוף מטרתו האמיתית של הכלי הזה.

כך נבין מדוע חז"ל שנלחמו בתופעות הללו, גזרו אומר

"על ידי שאין מאמין בתלמידי חכמים הנקראים חיים... הוא נופל בחולאת אשר לא יאמין בחייו. היינו שאין שום אדם מאמין שיחיה מחולי זה... ותיקונו, שיקים אמונה הנפולה, ויאמין אמונת חכמים.

"ולחקים אמונה הנפולה הוא, על ידי... נדר, שידור אויהו נדר (ויקיים מיד), ועל ידי הנדר ישוב לאמונת חכמים".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א נז)

שתי מסכתות יוצאות דופן יש בתלמוד בבלי, לא היה מקובל לזומדן בפומבי, לכן גם הסגנון שלהן שונה מאד מסגנון שאר הש"ס, כאילו ביקשו להטיל עליהן איפול, לא בגלל שהנושא שלהן היא 'הלכתא למשיחא'; אדרבה, רוב הדינים של נדרים וניירות נוהגים בכל זמן, בכל יהודי ובכל מקום. עניין זה, כך נראה, הוא חלק ממוגמתם של חכמינו, שדרך אגב הצליחה, להוציא את הנדר וניירות מהלכסיקון שלנו.

נדרים הם דוגמא לדבר שעקרונתית הוא חיובי ואפילו חיוני, אבל לאור הנזקים שנגרמו עקב שימוש בלתי נכון בהם – שללו אותם לגמרי, ככתוב: "טוב אשר לא תידור משתדור ולא תשלים" (קהלת ה).

הנדר בא לפתור בעיה שנוצרת בפני כל מי שחפץ להתקדש

רבי שמעון – שמשו של רבינו

ובלם אותה בגופו. נענה רבינו: "אכן, טוב עשית", אך לא הבטיחו מאומה.

אבל רבי שמעון לא התייאש; כעבור זמן פרס שוב את בקשתו בפני רבינו, והפעם לשמחתו נענה, כשרבינו מטעים זאת: "אמי עליה השלום באה אליי בטרוניה: מדוע אינך ניאות לבקשתו?!"

לימים עלה רבי שמעון לארץ הקודש והתיישב בצפת. כמנהגו מאז, קבע מושבו בקצה העיר. בין השנים תקצ"ד-צ"ח הוכה על ידי ערבים בפגורם שנערך בעיר, הוא נפל למשכב, וכעבור זמן לא רב נסתלק לגנוי מרומים.

נטמן בסמיכות לציוני האר"י הקדוש ומקובלי צפת.

שקרא בקול: "רואה אני שבדודאי עוד תהיה צדיק מפורסם. חפץ אני אפוא להיות השמש שלך?!"

חלפו זמנים, ורבי שמעון הגיע בכוח רבינו למעלות נשגבות. 'מתבודד' עצום היה, ולשם כך קבע את מושבו בקצה העיר, כדי שייקל עליו לצאת ליערות לעתים מזומנות.

כותב רבי נתן: "שמעתי מפי רבינו ז"ל בעצמו לפני כמה שנים, שרבי שמעון כבר שבר כל המידות רעות לגמרי" (חיי מוהר"ן, קו) – – כמו כן התבטא עליו רבינו שכשמו כן הוא: שמעון – עון מש. לאמור, שכבר משו והלכו ממנו העוונות (שיחות הר"ן מד).

הרבה חידש בתורה ואף העלה את חידושיו על הכתב. פעם נסע עמו רבי נתן בדרך, הבחין בכתבים הנמצאים בידיו, עיין בהם והתפעל מאוד מתוכנם. "חידושים כאלו", אמר לו רבי נתן, "ראוי להדפיס!"

רבי שמעון שתק ולא הגיב. אך לאחר שהגיעו לפונדק, נטל את תכריך כתביו, נגש אל האח הבווער והשליכם פנימה...

זכה רבי שמעון שתקיים בקשתו, והוא היה לשמשו של רבינו. לא פעם הפציר ברבינו כי יבטיח לו שיזכה לשמשו גם בעולם הבא – אך לא נענה. פעם אף הזכיר לרבינו שמסר את נפשו בעבורו, היה זה כשפעם תוך כדי נסיעתם נשבר אחד מאופני העגלה, והוא זינק מן העגלה

התלמיד הראשון של רבינו היה רבי שמעון מקרמנצ'וק; הוא התקרב אליו ביום שבו נכנס רבינו לחופה, בעיר מדבדבקה.

לפני חופתו ניגש רבינו אל כמה אברכים צעירים בני גילו וקשר עמום שיחה, כדי לתהות על קנקנם. מה נעצב לראות שאין מעייניהם תוננים כלל לעבודת השם, כי אם להבלי העולם הזה.

הבחין באברך שיראתו על פניו עומד מן הצד, ניגש אליו ופתח עמו בשיחה על ענייני העולם הזה... אך האברך, שעונה לשם שמעון, לא השיב דבר וחצי דבר, כמי שאין הדברים מעניינים אותו.

שאלו רבינו בתמיהה מעושה: "מדוע אינך מוגלה עניין בדברים הללו, האם אינך בן אדם?!"

– "איש תם אנכי", השיב רבי שמעון, "חפץ אני בדרכי התמימות".

נהרת התרגשות פשטה על פני רבינו, והוא אמר לו: "אם כן, כנראה עוד תהיה היכרות רבה בינינו..."

שיחה בענייני עבודת השם נקשרה ביניהם, כשהם מתרחקים והולכים ממקום החתונה לעבר היער הקרוב. רבינו דיבר דיבורים יוקדים שגרמו לרבי שמעון התעוררות רבה.

השיחות הקדושות הללו נמשכו ימים רבים לאחר החתונה. פעם כה התרגש רבי שמעון מדברי רבינו עד

כדי להיות יהודי כשר פשוט
לעת זקנה, דרוש עמל רב לפני כן.

(כוכ"א סוף סיפורים נפלאים)

"שפע למזרח, שפע למערב"...

"ביתי ריק ואין לי מה להציע לכם", נאלץ להשמיע שוב את אותו משפט מביך.

הסוחרים לא ויתרו: "קח חמשה רובלים, צא העירה וקנה לנו דברי מאכל ומשקה".

לאחר שאכלו ושתו סיפרו לו: "מזה שנים מתאכסנים אנו בפונדק פלוני, אך לאחרונה איננו מרוצים ממנו. מעתה נתאכסן אצלך בנסיעותינו, ועבור שירותך נשלם לך יפה".

כך הפך ר' שלמה לפונדקאי הקבוע של חבורת הסוחרים, הללו ביקרו אצלו לעיתים מזומנות והשאירו ללו סכומי כסף הגונים ואף שקי תבואה וקטניות, אריגים וצמר, בהם סחרו.

ר' שלמה מכר את הסחורות, ואט אט הפך לסוחר מצליח. בתחילה נהג בכל פעם שהגיע לשוק של ברסלב לבקר אצל רבינו ולקבל ממנו ברכת שלום ודברי אלוקים חיים, אך ברבות הזמן הפך לאדם טרוד מבוקר עד ערב, ושוב לא הופיע בבית רבינו ששכן מרחק פסיעה מן השוק.

יום אחד, בעוד ר' שלמה נחפו לשוק, שמע לפתע קול הקורא בשמו. הוא קפא על עומדו בראותו כי הקורא הוא לא אחר מרבינו - - -

כשנכנס אל הקודש פנימה, פנה אליו רבינו בתוכחה מגולה מתוך אהבה: "הגד לי, האם הסתכלת על השמיים היום?" הבעת מבוכה פשטה על פני ר' שלמה: "לא"...

ניגש עמו רבינו אל החלון ואמר לו: "הבה נביט יחדיו אל הרחוב. אמור לי, מה אתה רואה?"

- "אנשים, עגלות, סוסים"...

- "היודע אתה? בעוד חמישים שנה, כל מה שעניך רואות עכשיו, לא יהיה עוד. יהיו כאן אנשים, עגלות וסוסים אחרים, וגם אני ואתה כבר לא נהיה כאן. אם כן, שואל אני אותך: מדוע אתה כה טרוד שאין לך אפילו זמן להסתכל על השמיים!?"

אחר פנה רבינו אל רבי חייקל שהיה נוכח באותה שיחה: "ראה מה גרמת לו עם השפע שלך" - - -

ניגש ר' שלמה אל ארון עץ קטן, שלף מתוכו זוג פמוטים ויצא את הבית. כעבור שעה קלה חזר כשבדידו מיני מזומנות ובקבוק יין. בחרדת קודש ניגש ומוג לרבי יין אל הכוס.

ילדיו של בעל הבית, שהתהלכו יחפים ורעבים, התקרבו בסקרנות אל השולחן, ורבי חייקל לחש על אוזנו של רבינו: "רבי, הנכם רואים באיזו דלות חיים ר' שלמה ובני משפחתו. אנה ברכם בשפע של פרנסה".

- "לי אין שפע בעבורי. אם רצונך בכך - תן לו אתה שפע", פוסק הרבי.

- "רבי, ירא אנוכי שמא תקפידו עלי בשל כך, ואיענש הלילה".

- "אל תירא", הרגיעו רבינו.

קם רבי חייקל, ניגש אל הפינה, נטל משם דלי מלא מים ושפך את תכולתו על הרציפה. לאחר מכן לקח מקל ופיזר את המים לכאן ולכאן, כשהוא מברך: "שפע למזרח! שפע למערב! שפע לצפון! שפע לדרום!" - - -

רבינו שישב ליד השולחן, הגביה את מעילו והעיר לו בצחוק: "חייקל, לי אל תתן שפע..."

לא חלף זמן רב מאז עזבו את ביתו של ר' שלמה, וחבורת סוחרים גויים מתדפקת על הבית, כשעמם עגלות טעונות בסחורה. לשאלת ר' שלמה מה מבוקשם, שחו לו: "אנחנו בדרכנו אל היריד, שמא יש בביתך יין שרף, דג מלוח או עוגות? רעבים אנו וצמאים. אל לך לדאוג, נשלם לך ככל שתדרוש".

העוני והדלות בבית ר' שלמה זעקו מכל אבן ומכל קרן וזית. בימות החורף נשבו רוחות מבעד לחלונות הפרוצים, ונטיפי מים טפטפו מן התקרה המתקלפת.

יום אחד שומע ר' שלמה נקישות על דלת ביתו. כשניגש לפתוח כמעט נפל תחתיו מרוב תדהמה. בפתח עמד הרבי הקדוש רבי נחמן מברסלב, ולצידו תלמידו רבי חייקל החון, ידידו של ר' שלמה משכבר הימים.

בטרם היה סיפק בידו לפצות פיו, פנה אליו רבי חייקל בברכת 'שלום עליכם' ושאל: "שמא נוכל להתארח בביתך?..."

היה זה כשעבר רבי חייקל עם רבינו סמוך לכפר מגוריו של ר' שלמה. הרבי ישב בעגלה כשעיניו עצומות, ורבי חייקל היה סבור שהוא מתנמנם, בעוד שלאמיתו של דבר היה שרוי בדביקות גדולה בבואו יתברך שמו.

רבי חייקל סימן בשקט לעגלון שיסטה מן הדרך ויכנס לכפר הסמוך. הוא רצה בכל מאודו שרבינו יבקר אצל חברו ויאציל עליו מברכותיו, למען ינאל מיסורי עניותו.

- "אולי יש לך מעט י"ש או מיני מזומנות בשביל הרבי?" פנה אליו רבי חייקל, ור' שלמה ממלמל בביישנות: "אין בביתי מאומה".

- "אם כן צא נא אל הפונדק והבא כיבוד כלשהו".

- "אין בכיסי אפילו פרוטה שהוקה".

ורבי חייקל אינו מרפה: "טול חפץ בעל ערך כלשהו, משכן אותו, ובהלוואה שתקבל קנה כיבוד עבור הרבי".

השבוע לפני...

השבוע לפני 172 שנה

■ מסע היוזק בערי אוקראינה

בשנת תקצ"ט, עם חלוף התקופה הקשה שהתרגשה על מוהרנ"ת, שוב לא היה מרותק לביתו בצו השלטונות, והוא ערך נסיעות רבות לאומן. במשך הסתיו והחורף היה נוסע כמעט מדי חודש בחודשו לציון רבינו הקדוש.

לקראת ראש חודש סיון של אותה שנה נסע שוב לאומן, שם שהה עד לאחר חג השבועות. קהל החסידים שזכו גם הם לשהות שם בהג זכו לשמוע דברי תורה נפלאים מפי מוהרנ"ת, שנדפסו לימים בספרו 'ליקוטי הלכות' ה' בה מופיעים יסודות איתנים בתורת רבינו הקדוש, ובעיקר אודות הצורך הרוחני להתעמק בעצותיו של הצדיק ולהתבטל אליו.

וכפי שכותב מוהרנ"ת לאנשי שלומו בברסלב: "ותכור היטב מה שדיברנו בהג השבועות הקדוש העבר, לחפש ולבקש הרבה אחר אמיתת עמקות העצות, שהם הרוח הקדוש של הצדיק האמת, באופן שנוכח לברר המדמה, שיתבטל לגבי השכל האמת, ולא יהיה הרוכב טפל להסוס, רק הסוס יהיה טפל ומתבטל לגבי הרוכב... אשרי אוון השומע ואת גם עתה. שמהו בה? שזכינו להנצל מלהיות מתנגד על אור קדוש ונורא אמת כזה; מכל שכן שאנו זוכין לראות מרחוק אור התנוצצות תורתו הקדושה. ולה' התקוה שנוכח להרגיש ולטעום יותר נעימת תורתו הקדושה, עד שנוכח לתכלית של איש הישראלי".

כשולי המכתב, מוהרנ"ת פורס בשלום בנו רבי שכנא וכדו "הנחמד מו"ח נחמן שיחה", ומציין כי "תהילה לקל היה לו חלק גדול בהתורה של הג השבועות העבר, כאשר אספר לך אי"ה, אם תרצה..."

באיסרו חג של שבועות, בבוקר השכם, בעת שמוהרנ"ת התכוון למסע היוזק בעיירות הסביבה, מיהר לכתוב לבנו רבי יצחק מטולמישין כי הוא "טרוד ונחפז" לצאת לעבר העיר קריומנטשווק יחד עם החסיד הנגיד רבי אפרים ב"ר נפתלי. והוא מסיים את דבריו הקצרים שוב באותה תורה שאמר בשבועות: "ועתה בני, חזק ואמץ ובטח בה' כי לא יעזוב אותך, והכל יתהפך לטובה, ותוכה שיחה הסוס טפל לרוכבו ותנהיגו כרצונך, כאשר תשמע ותבין פרוש הדברים אלו מפי רבי מרדכי ורבי נחמן..."

באותו יום יצא מוהרנ"ת לנסיעתו השנתית לקריומנטשווק, משערין, מדבדבקה ועוד. מסלול הנסיעות היה דומה לאלה שערך רבינו בזמנו. בכך חזק את חסידי ברסלב שהתגוררו במזרח אוקראינה.

תוך כדי נסיעותיו היה משגור מכתבים לבניו ולשאר אנ"ש. דווקא אז, כאשר שהה בין סוחרים ושועי ארץ, הביע שמחה על שכל עיסוקו בעניינים רוחניים. "תהילה לקל... אין לי חיים ולא ליאן (= בד פשתן) באדעם (= באודסה), וסחורה חיקה והקדושה, אשר טוב סחיה מכל סחורה נמצא, תהלה לאל, בכל מקום בואי... ובפרט כי בחסדו הנפלא יתברך נתן לי לשון למודים, לדעת ולדבר מהדושים הנוראים שנתגלו בימינו, המחייב ומשיבין כל נפש שומעיהם באמת" - - -

(על"ת רנח-רנט)

לחידודא

חידה מס' 101

איזו ברכה בירך רבינו את רבי אהרן מברסלב לעולם הבא?

הפתרון לחידה מספר 100

כמה תאריכים קבועים היו בשנה בהם השמיע רבינו 'תורה'??

- ששה תאריכים

(חיי מוהר"ן כוכ)

זכה בהגרלה לחידה מס' 99

נחמן קלפהולץ. החומה השלישית, ירושלים.

בסך 50 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחירת השפה, הקשו 1-9-2-1 והשאירו הודעה. בין הפותרים נכונה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגולה על זכות קניה בסך 50 ש"ח

שאלה:

עד כמה חשוב לימוד התורה בברסלב?

תשובת הרב בצלאל פרידמן:

לפני שננסה להשיב – עצם השאלה תמוה, שהרי התורה היא חיינו ואין למעלה ממנה, כי 'תלמוד תורה נגד כולם'. אך חז"ל עצמם כבר קבעו כי לימוד תורה הוא מהדברים הצריכים חיזוק, ומי כמו חסידים ברסלב שראוי להם להשתמש באמצעי החיזוק שבידם, גם לדבר עיקרי זה.

ובכן, תחילה נפתח את ה'ליקוטי מוהר"ן ונקרא את השורה הראשונה: "אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה' - דע כי ע"י התורה נתקבלו כל התפילות וכל הבקשות". נתבונן לרגע, רבינו שאמר: "כל ענייני הוא תפילה"; "ואני תפילה" ועוד לשונות מופלגים במעלת התפילה – הציב בראש דבריו את היסוד זה: על ידי התורה נתקבלו כל התפילות וכל הבקשות!

כלומר, דרך רבינו מושתתת תחילה וראש על לימוד התורה, וכמו שאמר במפורש שהוא לקח את הטוב מהחסידים והמתנגדים גם יחד: "החסידים אומרים להתפלל, המתנגדים אומרים ללמוד – ואני אומר, להתפלל וללמוד ולהתפלל!".

גם כאשר דיבר רבינו על ענייני קדושה, כמה אדם צריך לזכור ולטהר את גופו מן התאוות הרעות, שכידוע זה אחד מאבני היסוד בדרך רבינו – ענה ואמר שמכחינת הספירות העליונות, התורה נמצאת בספירה גבוהה מענייני קדושה. וכאשר התבטא: "נכספתי לשמוך את העולם אל העשייה", הפליג בשבח עסק התורה ושהיא התרופה גם לגדולי בעלי העבודה, כי התורה נעוצה בספירת ה'תפארת' שהיא למעלה מספירת ה'יסוד' (ראה חיי מוהר"ן תקעג).

ומפורש כתב רבינו בספר המידות: "הרגל הלימוד הוא עולה למעלה על קיום כל המצוות" (לימוד לה)!!!

אף במעט המכתבים שנתורו מרבינו – שברוך כלל עוסקים בהנהגות למעשה – או רואים שגניי מהם עוסקים בהתמדה בלימוד התורה: "אל תעשה מהעיקר טפל", כותב-מתחנן רבינו לחתנו ואינו מרפה – "אומר נא לי כמה דפיס גמרא אתה לומד".

באחד ממכתביו של רבי נתן הוא תובע מנכד רבינו: "מדוע לא תלך בדרך וקנן להתמיד בלימוד?!? ציווינו עוד, שכאשר מוהר"ן שיבת את אביו, העלה על גס דווקא את העובדה שלא החסיר יום אחד מללמוד גמרא. רבי אברהם ב"ר נחמן היה חוזר ומדגיש זאת בהדגשה רבה, סיפר רבי לוי יצחק בנדר.

באחת משיחותיו אמר רלוי"צ: "יש מי שמשקיעים עצמם בדברים רוחניים, כמו תפילה וכדומה, ואילו ללימוד התורה אינם נדרשים די הצורך, בהסתמך על דברי רבי יוחנן בנמרא: 'הלאו שיתפלל אדם כל היום כולו'. אולם, הרי יודעים אנו כי אותו רבי יוחנן שאמר זאת, עמד בראש ישיבה גדולה של אלפי תלמידים; כל גדולי וממשיכי התורה בדורו – תלמידיו היו, והוא גם נקרא 'מרא דארעא ישראל' – עקב גדולתו בתורה; ומדוע לא קיים בעצמו את אשר אמר?!?!"

אכן זה היה דרכם של חסידים ברסלב מאז ומעולם – להתמיד בלימוד התורה. רלוי"צ מסר כי רבי מתתיהו, מגדולי שרפי אומן בתפארתה, היה לומד במשך שמונה עשרה שעות ביממה, וכאשר ה'חפץ חיים' רצה פעם לכבדו עבור זה – ברח מראדן.

הבחורים המעולים בישיבות הקדושות היו של חסידים ברסלב. כן היה בברנוביץ אצל רבי אלחנן וסרמן, וכן היה בישיבות המעולות בפולין – כעדותו של ר' יצחק גלבך שהוסיף כי הבחורים הלמדנים והשקדנים ביותר, התקברו לרבינו.

זוכרני, בישיבת תורה לפני כארבעים וחמש שנה, לאחר תפילת מנחה בבית הכנסת הגדול במאה שערים, קרא רלוי"צ לי ללמוד כמה בחורים מיישבת-ברסלב – בני-ברק, וכה אמר לנו: "היום רקדו הרבה עם התורה, בה שמוה עם התורה. צריכים להראות לקב"ה שבאמת אנו שמהים בתורתו. ובכן, מהיום והלאה אתם מקבלים על עצמכם לימוד תורה 24 שעות ביממה! בחורים שלומדים בישיבתו של רבינו – כל עסקם היא התורה בלבד. והוסיף: וגם כשאין לומדים – לומדים! כל הראש במשך כל שעות היממה יהיה בלימוד!".

לסיום, עד היכן היתה זו דרכם של חסידים ברסלב, ניתן להתרשם ממכתבו של מוהר"ן בימי המחלוקת עליו. הוא מספר לבנו על נעצם הרדיפות, ובין היתר הוא מספר, שלאב אחד נודע כי בנו הצטרף לחסידים ברסלב; וכיצד גילה זאת? הוא ראה שהבן התחיל ללמוד גמרא ופוסקים במשך כמה וכמה שעות ביום...

"שטמו העם וְלָקְטוּ" (במדבר יא, ח)

"מאי שטו – שטותא" (זוהר בשלח סב ע"ב)

הקב"ה מתנהג עם האדם באותה צורה שהוא עצמו נוהג; אם הוא סומך על הקב"ה ומשליך עליו יהבו – הוא משפיע לו כל צרכו, כמו שכתוב:

"השלך על ה' יחבך והוא יכלכלך" (תהלים נה).

אבל כשאדם אינו בוטח בה' וסבור שפרנסתו תלויה בהשתדלותו ובמאמציו – אזי הקב"ה מתנהג עמו באותה מידה ונותן לו "להסתדר לבד"...

כמוכן שבמקרה זה האחרון, צריך האדם לטרוח מאוד עבור פרנסתו, וגם אז אין הוא בטוח מנוקים והפסדים.

כך היה כאשר האדם הראשון אכל מעץ הדעת – גור עליו ה' שבועת אפו יאכל לחם (בראשית ג). שכן, כשפוגמים בדעת' הקדושה ושוכחים שהקב"ה לבדו מנהיג את העולם, צריך כאמור להזיע הרבה...

הוא מה שנאמר על אוכלי המן במדבר: "שטמו העם וְלָקְטוּ", ופירש זוהר הקדוש: שטו – מלשון שטות, זאת כפי שחכמינו מספרים (זימא עה ע"א) שלצדיקים ירד המן על פתח ביתם; הבינוניים – יצאו וליקטו; ואילו הרשעים – שטו, כלומר, שוטטו למרחקים כדי להשיגו.

המירחא של הרשעים עבור פרנסתם היתה אפוא כוחות שטות – מושום שפגמו בדעת הישרה ושכחו שהקב"ה זן ומפרנס לכל.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א נו)

חוויה עם נשמה
דרך צדיקים
סוכנות נסיעות לחו"ל

חוויה עם נשמה
החלה ההרשמה
למגוון קבוצות הקיץ
סיסות לכל יעד בעולם

ירושלים: ח' בית ישראל 38 בני ברק. רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

אומן,
כפי שלא חווית מעולם!
שירותי לינה, ארוחות, והסעות
קונים רק ב'א.אס.אָל'!

ESL
אגיל ליהודי סנטו ויטל
הפתרון לתירי היהודי בעולם

02-999-72-72
ר' חפץ חיים 33 (ליד מרכזן משה) ירושלים

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן
מוקד הישועות 1-800-255-522
להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
לישועה וצילחה, לרווח ופרנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

המפיעים									
<p>ירושלים - בית שמש</p> <p>הר"ר יוסף קדיש שפירא ה"ל</p> <p>והר"ר אברהם אלחנן הילפרין ה"ל והרב יהודה צבי שפירא ה"ל</p> <p>והר"ר שלום נתן זייטש ה"ל והר"ר הערשל כהן ה"ל</p> <p>והר"ר אברהם זאב שפירא ה"ל והב"ר נחמן שפירא ה"ל והר"ר נתן שפירא ה"ל</p> <p>והר"ר נחמן דב בער הילפרין ה"ל והר"ר מנחם זאב הילפרין ה"ל</p> <p>והר"ר שמואל הילפרין ה"ל והר"ר מאיר יחיאל המבורגר ה"ל</p> <p>והר"ר נחמן ב"ר שפירא ה"ל והר"ר בנימין זאב חשין ה"ל</p> <p>תרומת והפיצו 3000 גליונות</p> <p>לרגל יום השלושים לע"נ</p> <p>האשה מרת רוחמה מירל ביילא</p> <p>בת הר"ר אברהם זאב ע"ה</p> <p>נלבית ה' תשע"ב.</p> <p>זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמוד לו לראות בכל מילי דמיטב</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר עופר יוסף שפירא ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לע"נ</p> <p>ר' אברהם חיים</p> <p>בן הורשית לבנה ז"ל</p> <p>נלבית ט"ז סיון תשס"ט</p> <p>ת.נ.צ.ב.ה.</p> <p>זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמוד לו להחיות בכל מילי דמיטב</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר אברהם אלחנן הילפרין ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן שמעון דן ה"ל</p> <p>ומחונתו</p> <p>הר"ר דוד מרדכי רובינשין ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שח'י</p> <p>זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמוד להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>בית שמש - ירושלים</p> <p>הר"ר יעקב לוי ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבן נחמן נתן ה"ל</p> <p>ומחונתו</p> <p>הר"ר עמרם דזאג ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שח'י</p> <p>זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמוד להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר נחמן זיקשטיין ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הבר-מצוה</p> <p>לבנו שמואל נפתלי נ"י</p> <p>זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמוד להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>אופקים</p> <p>הר"ר אריאל פרידה ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לע"נ</p> <p>הר"ר דניאל</p> <p>בן אמליה ז"ל</p> <p>נלבית ט"ו ת.נ.צ.ב.ה.</p> <p>זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמוד להם לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר ברוך הימן ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שח'י</p> <p>עב"ג החתן אליהו חיים שטיק ה"ל</p> <p>זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמוד לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר שולמה זלמן מיש זאב ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שח'י</p> <p>זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמוד לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר מרדכי סלמנביץ ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שח'י</p> <p>זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמוד לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הר"ר ישראל מאיר גנרץ ה"ל</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שח'י</p> <p>זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמוד לו לראות רב נתח דקדושה</p>

אירופנים EuroPnim
שירותי פנים במחיר אירופי
ground logistics in europe

אירופנים 02-800-80-80

השכרת רכב AVIS עם GPS לתאות קברי צדיקים באוקראינה!

כל המסלולים לקברי הצדיקים באוקראינה, בתי כנסת, בתי מלון, מסעדות יהודיות, מקומות היסטוריים, תחנות דלק, ועוד. מעודכנים בתוך הג'י פי עס! נוסעים באופן עצמאי, בנוחות ובמחיר אטרקטיבי!

לרגל ההשקה ה-GPS חיים לשבועיים הקרובים • החל מ-\$39 ליום ללא חיוב שבתות וחגים

1038
כאשון ואלודי
לאיח-פנים